

EBA/GL/2017/04

11/07/2017

Wytyczne końcowe

dotyczące postępowania w stosunku do akcjonariuszy w przypadku umorzenia lub konwersji długu bądź umorzenia lub konwersji instrumentów kapitałowych

1. Zgodność i obowiązki sprawozdawcze

Status niniejszych wytycznych

1. Niniejszy dokument zawiera wytyczne wydane zgodnie z art. 16 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010¹. Zgodnie z art. 16 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010 właściwe organy i instytucje finansowe dokładają wszelkich starań, aby zastosować się do tych wytycznych i zaleceń.
2. Wytyczne przedstawiają stanowisko EUNB w sprawie odpowiednich praktyk nadzoru w ramach Europejskiego Systemu Nadzoru Finansowego lub tego, jak należy stosować prawo europejskie w konkretnym obszarze. Właściwe organy określone w art. 4 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010, do których wytyczne mają zastosowanie, powinny stosować się do wytycznych poprzez wprowadzenie ich odpowiednio do swoich praktyk (np. poprzez dostosowanie swoich ram prawnych lub procesów nadzorczych), również jeżeli wytyczne są skierowane przede wszystkim do instytucji.

Wymogi dotyczące sprawozdawczości

3. Zgodnie z art. 16 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010 właściwe organy muszą poinformować EUNB, czy stosują się lub czy zamierzają zastosować się do niniejszych wytycznych lub danego zalecenia lub podają powody niestosowania się do dnia 11/09/2017. W przypadku braku informacji w tym terminie właściwe organy zostaną uznane przez EUNB za niestosujące się do niniejszych wytycznych. Informacje należy przekazać poprzez wysłanie formularza dostępnego na stronie internetowej EUNB na compliance@eba.europa.eu z dopiskiem „EBA/GL/2017/04”. Informacje przekazują osoby upoważnione do informowania o niestosowaniu się do wytycznych w imieniu właściwych organów. Wszelkie zmiany dotyczące stosowania się do wytycznych także należy zgłaszać do EUNB.
4. Zgodnie z art. 16 ust. 3 przekazywane informacje publikuje się na stronie internetowej EUNB.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego), zmiany decyzji nr 716/2009/WE oraz uchylenia decyzji Komisji 2009/78/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 12).

Tytuł I – Przedmiot, zakres i definicje

1. Przedmiot

1.1. Zgodnie z art. 47 ust. 6 dyrektywy 2014/59/UE (dyrektywa w sprawie działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków (ang. Bank Recovery and Resolution Directive), dalej zwana „dyrektywą BRRD”)² niniejsze wytyczne określają okoliczności, w których właściwe jest zastosowanie co najmniej jednego z poniższych działań w przypadku stosowania instrumentu umorzenia lub konwersji długu, o którym mowa w art. 43, bądź umorzenia lub konwersji instrumentów kapitałowych, o którym mowa w art. 59:

- a) umorzenie istniejących akcji lub innych instrumentów właścicielskich lub przekazanie ich wierzycielom, których wierzytelności są umarzane lub konwertowane;
- b) rozwodnienie dotychczasowych akcjonariuszy i posiadaczy innych instrumentów właścicielskich w wyniku przeprowadzenia konwersji:
 - (i) stosownych instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez instytucję, zgodnie z uprawnieniem, o którym mowa w art. 59 ust. 2 dyrektywy BRRD; lub
 - (ii) zobowiązań kwalifikowalnych na akcje lub inne instrumenty właścicielskie wyemitowane przez instytucję objętą restrukturyzacją i uporządkowaną likwidacją, zgodnie z uprawnieniem, o którym mowa w art. 63 ust. 1 lit. f) dyrektywy BRRD.

Zgodnie z art. 47 ust. 1 działanie, o którym mowa w lit. b), może zostać podjęte wyłącznie gdy – według wyceny przeprowadzonej zgodnie z art. 36 – instytucja objęta restrukturyzacją i uporządkowaną likwidacją ma dodatnią wartość netto aktywów, a konwersja musi zostać przeprowadzona przy zastosowaniu współczynnika konwersji prowadzącego do istotnego rozwodnienia istniejących pakietów akcji i innych instrumentów właścicielskich.

2. Definicje

Do celów niniejszych wytycznych stosuje się następujące definicje:

- (a) „umorzenie” akcji oznacza, że akcje zostają umorzone, a roszczenia ekonomiczne akcjonariuszy oraz inne prawa własności przysługujące z tytułu tych akcji ulegają całkowitemu zlikwidowaniu;
- (b) „przeniesienie” akcji oznacza, że akcje lub inne instrumenty właścicielskie zostają przeniesione na wierzycieli, a przyszłe roszczenia ekonomiczne i inne prawa własności pierwotnych akcjonariuszy przysługujące z tytułu tych akcji ulegają zlikwidowaniu;

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiająca ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, Dz. U. L 173 z 12.6.2014, s. 190)

(c) „rozwodnienie” oznacza, że emitowane są nowe akcje lub inne instrumenty właścicielskie i w związku z tym przyszłe roszczenia ekonomiczne i inne prawa własności istniejących akcjonariuszy ulegają proporcjonalnemu zmniejszeniu, ale niekoniecznie zlikwidowaniu. Mogą oni zachować określone prawa ekonomiczne i administracyjne prawa własności (prawo do głosowania)³.

3. Zakres i poziom stosowania

Niniejsze wytyczne adresowane są do organów ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, które stosują instrument umorzenia lub konwersji długu lub wykonują uprawnienie do umorzenia lub konwersji odpowiednich instrumentów kapitałowych w momencie utraty ich rentowności wobec instytucji lub podmiotu, o którym mowa w art. 1 lit. b), c) lub d) dyrektywy 2014/59/UE.

Tytuł II – Wytyczne dotyczące okoliczności, w których właściwe jest zastosowanie umorzenia, przeniesienia lub istotnego rozwodnienia akcji lub innych instrumentów właścicielskich

1. Okoliczności związane z wyceną aktywów i zobowiązań firmy

- 1.1. Przed zastosowaniem instrumentu umorzenia lub konwersji długu bądź wykonaniem uprawnienia do umorzenia lub konwersji instrumentów kapitałowych w momencie utraty rentowności przeprowadzona powinna zostać uczciwa, ostrożna i realistyczna wycena aktywów i zobowiązań danej instytucji zgodnie z postanowieniami art. 36 lit. b) do g) dyrektywy 2014/59/UE.
- 1.2. Wycena ta ma na celu zapewnienie uzasadnionych podstaw dla decyzji, które muszą zostać podjęte przez organ ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, dotyczących zakresu umorzenia lub rozwodnienia akcji lub innych instrumentów właścicielskich, a także zakresu strat, które należy uznać w momencie przeprowadzenia restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji.
- 1.3. Ponadto należy przeprowadzić niezależną wycenę *ex post* zgodnie z art. 74 ust. 2 dyrektywy 2014/59/UE w celu ustalenia, czy faktyczne postępowanie w stosunku do akcjonariuszy i wierzycieli będące wynikiem restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji było mniej korzystne niż to, które zostałyby zastosowane, gdyby dana firma została objęta zwykłym postępowaniem upadłościowym (dalej zwana „wyceną *ex post*”). Oszacowanie sposobu potraktowania każdej kategorii akcjonariuszy i wierzycieli, którego mogliby oni oczekiwać, gdyby firma podlegała likwidacji w ramach zwykłego postępowania upadłościowego, musi zostać uwzględnione również w wycenie przeprowadzonej zgodnie z art. 36 ust. 4 lit. b) do g) dyrektywy BRRD, stosownie do wymogów określonych w art. 36 ust. 8 tej dyrektywy.

³ Rozwodnienie może zostać połączone z „umorzeniem” lub „przeniesieniem”, których skutkiem jest umorzenie lub przeniesienie części – ale nie wszystkich – akcji.

- 1.4. Odpowiednie postępowanie w stosunku do akcjonariuszy i posiadaczy innych instrumentów właścicielskich powinno być oparte na oszacowanej wartości netto aktywów danej instytucji według wyceny przeprowadzonej zgodnie z art. 36 ust. 4 lit. b) do g) dyrektywy BRRD oraz szacunku stworzonego zgodnie z art. 36 ust. 8 tej dyrektywy.

a. Umorzenie lub przeniesienie

- 1.5. Organy ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji powinny w pełni umorzyć lub przenieść wszystkie akcje lub inne instrumenty właścicielskie, jeżeli wartość netto aktywów danej instytucji wynosi zero lub jest ujemna zarówno według wyceny przeprowadzonej zgodnie z art. 36 ust. 4 lit. b) do g) dyrektywy BRRD, jak i według szacunku stworzonego zgodnie z art. 36 ust. 8 tej dyrektywy.
- 1.6. Jeśli z kolei wartość netto aktywów danej instytucji jest dodatnia zarówno według wyceny przeprowadzonej zgodnie z art. 36 ust. 4 lit. b) do g) dyrektywy BRRD, jak i według szacunku stworzonego zgodnie z art. 36 ust. 8 tej dyrektywy, umorzenie lub przeniesienie powinno obejmować jedynie część akcji lub innych instrumentów właścicielskich oraz zapewniać, aby akcjonariusze zachowali co najmniej wartość netto aktywów określoną w szacunku stworzonym zgodnie z art. 36 ust. 8.
- 1.7. Jeżeli wartość netto aktywów określona w wycenie przeprowadzonej zgodnie z art. 36 ust. 4 lit. b) do g) dyrektywy BRRD wynosi zero lub jest ujemna, niezbędna będzie – co najmniej częściowa – konwersja roszczeń wierzycieli posiadających bardziej uprzywilejowane roszczenia w postępowaniu upadłościowym na akcje lub inne instrumenty właścicielskie. Umorzenie roszczeń innych wierzycieli, podczas gdy akcjonariusze zachowaliby jakąkolwiek wartość, byłoby niezgodne zarówno z porządkiem określonym w art. 48 dyrektywy 2014/59/UE, jak też z hierarchią roszczeń wierzycieli w postępowaniu upadłościowym wymaganą na mocy zasad restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, o których mowa w art. 34 dyrektywy 2014/59/UE.
- 1.8. Jeżeli akcje lub inne instrumenty właścicielskie mają wartość dodatnią według wyceny przeprowadzonej zgodnie z art. 36 ust. 4 lit. b) do g) dyrektywy BRRD, ale wartość zerową według szacunku stworzonego zgodnie z art. 36 ust. 8, organy ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji mogą wybrać spośród szerszego zestawu możliwości, na który składają się: a) pełne umorzenie lub przeniesienie, b) częściowe umorzenie lub przeniesienie⁴ lub c) rozwodnienie. W takim przypadku – w celu stosowania się do hierarchii roszczeń wierzycieli, porządku umarzania, o którym mowa w art. 48, oraz zasadami restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, o których mowa w art. 34 – organy ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji powinny z rozwagą ocenić, która możliwość

⁴ „Częściowe umorzenie/przeniesienie” oznacza, że rozwodnienie (art. 47 ust. 1 lit. b)) zostaje połączone z „umorzeniem” lub „przeniesieniem” (art. 47 ust. 1 lit. a)) bez pełnego umarzania lub przenoszenia instrumentów (tzn. akcjonariusze i posiadacze innych instrumentów zachowują część wartości). Przeniesienie częściowe może również zostać przeprowadzone w drodze splitu kapitału w celu utworzenia dodatkowych akcji, które zostają przeniesione na posiadaczy instrumentów kapitałowych lub wierzycieli.

najbardziej odpowiada zasadom dyrektywy BRRD, a także chroni cele restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji i zapewnia ich osiągnięcie.

- 1.9. Podejmując działania w ramach restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, właściwe organy powinny unikać podejmowania takich działań, które w ich ocenie mogłyby skutkować poniesieniem przez akcjonariuszy straty większej niż ta, którą ponieśli, gdyby dany podmiot był likwidowany w ramach zwykłego postępowania upadłościowego⁵.

b. Istotne rozwodnienie

- 1.10. Jeżeli akcje lub inne instrumenty właścicielskie nie podlegają umorzeniu lub przeniesieniu w pełni, muszą one zostać istotnie rozwodnione w drodze konwersji zobowiązań na kapitał.
- 1.11. Na potrzeby niniejszych wytycznych istotne rozwodnienie oznacza, że zarówno procentowy udział akcjonariuszy we własności danej instytucji, jak i wartość instrumentów właścicielskich muszą zostać zmniejszone, chyba że naruszyłyby to zabezpieczenie, o którym mowa w art. 73 dyrektywy BRRD. Sytuacja taka będzie miała miejsce jedynie, gdy założonym celem restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji jest zachowanie mniejszej wartości dla wierzycieli banku niż w przypadku normalnego postępowania upadłościowego.
- 1.12. W przypadku rozwodnienia jego zakres powinien zostać ustalony zgodnie z postanowieniami art. 50 dyrektywy 2014/59/UE oraz wytycznymi EUNB dotyczącymi współczynników konwersji. Współczynniki konwersji ustalone zgodnie z wytyczną 2 „Wytycznych EUNB w sprawie współczynnika konwersji zadłużenia na kapitał w ramach umorzenia lub konwersji długu” powinny zapewniać, aby rozwodnienie miało charakter istotny. Wytyczna ta wymaga, aby współczynniki konwersji zostały ustalone w taki sposób, aby akcjonariusze ponieśli straty w pierwszej kolejności oraz aby hierarchia roszczeń wierzycieli została uwzględniona. Jeżeli sytuacja określonej kategorii wierzycieli miałaby się pogorszyć po przeprowadzeniu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w stosunku do sytuacji przed przeprowadzeniem tego procesu według wyceny przeprowadzonej zgodnie z art. 36 ust. 4 lit. b) do g) dyrektywy BRRD, organ ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji powinien ustalić współczynnik konwersji równy lub bliski zeru dla wszystkich kategorii zobowiązań i instrumentów, które są mniej uprzywilejowane w hierarchii roszczeń w postępowaniu upadłościowym.
- 1.13. W wyjątkowych przypadkach może się zdarzyć, że żaden posiadacz zobowiązania nie będzie musiał ponieść wkładu na poczet pokrycia strat lub dokapitalizowania w ramach restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji. W takim przypadku współczynniki konwersji dla instrumentów kapitałowych powinny zostać ustalone w taki sposób, aby zapewnić osiągnięcie celów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji oraz zmniejszenie wartości akcji lub innych instrumentów właścicielskich sprzed rozpoczęcia tego procesu.

⁵ W takim przypadku niemal na pewno wystąpiłaby wartość dodatnia przy założeniu kontynuacji działalności, ponieważ restrukturyzacja i uporządkowana likwidacja – w porównaniu do zwykłej upadłości – ma zazwyczaj na celu zachowanie pewnej wartości.

- 1.14. Organy ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji mogą zdecydować się na istotne rozwodnienie istniejących posiadaczy akcji lub innych instrumentów właścicielskich tylko wówczas, gdy wycena przeprowadzona zgodnie z art. 36 ust. 4 lit. b) do g) dyrektywy BRRD wskazuje, że akcje lub inne instrumenty właścicielskie mają dodatnią wartość netto. W takich okolicznościach istotne rozwodnienie może również zostać zastosowane w połączeniu z częściowym umorzeniem lub częściowym przeniesieniem akcji lub innych instrumentów właścicielskich.
- 1.15. Organy ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji nie powinny korzystać z instrumentu istotnego rozwodnienia, jeżeli wartość netto aktywów instytucji wynosi zero lub jest ujemna według wyceny przeprowadzonej zgodnie z art. 36 ust. 4 lit. b) do g) dyrektywy BRRD, w celu zapewnienia zgodności z zasadami art. 34 dyrektywy 2014/59/UE stanowiącymi, że w pierwszej kolejności straty ponoszą akcjonariusze, oraz w celu uwzględnienia hierarchii roszczeń wierzycieli w postępowaniu upadłościowym.
- 1.16. Jeżeli organy ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji uznają, że wartość netto aktywów instytucji jest dodatnia w oparciu o wycenę przeprowadzoną zgodnie z art. 36 ust. 4 lit. b) do g) dyrektywy BRRD, ale wynosi zero według szacunku stworzonego zgodnie z art. 36 ust. 8 tej dyrektywy, organy te powinny zastosować taką opcję z wymienionych w art. 47 ust. 1 lit. a) lub b) dyrektywy 2014/59/UE która w ich opinii najlepiej spełnia cele restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji.
- 1.17. W pewnych okolicznościach uprawnienia do umorzenia lub konwersji instrumentów kapitałowych, o których mowa w art. 59 dyrektywy 2014/59/UE, mogą zostać uruchomione bez uruchamiania samego procesu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji. Zakres umorzenia lub konwersji musi odpowiadać kwocie wymaganej do osiągnięcia celów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji zgodnie z art. 60 ust. 1 lit. b) i c). Kwota ta może być równa zero, na przykład gdy zastosowanie ma art. 59, ponieważ nadzwyczajne publiczne wsparcie finansowe (w tym w sytuacji, gdy bank centralny zapewnia awaryjne wsparcie płynnościowe w formie rekompensaty lub jest gwarantem nowych zobowiązań) jest udzielane dobrze dokapitalizowanej instytucji, której nie uznaje się za będącą na progu upadłości lub zagrożoną upadłością zgodnie z art. 32 dyrektywy 2014/59/UE.
- 1.18. W takich przypadkach organy ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji nie powinny zmniejszać kapitału podstawowego Tier I (CET1) ani dokonywać umorzenia lub konwersji danych instrumentów kapitałowych, ponieważ bank nie jest na progu upadłości ani zagrożony upadłością, a działania takie nie są niezbędne do osiągnięcia celów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji.

Poniższa tabela podsumowuje rozważania niniejszej części:

<u>Okoliczności dotyczące wartości roszczeń akcjonariuszy</u>	<u>Odpowiednie działania</u>	<u>Nieodpowiednie działania</u>
Dodatnia wartość netto aktywów zarówno według wyceny przeprowadzonej zgodnie z art. 36 ust. 4 lit. b) do g) dyrektywy BRRD, jak i według szacunku stworzonego zgodnie z art. 36 ust. 8 tej dyrektywy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Częściowe umorzenie 2. Częściowe przeniesienie 3. Rozwodnienie 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pełne umorzenie 2. Pełne przeniesienie
Dodatnia wartość netto aktywów według wyceny przeprowadzonej zgodnie z art. 36 ust. 4 lit. b) do g) dyrektywy BRRD, ale równa zero lub ujemna według szacunku stworzonego zgodnie z art. 36 ust. 8 tej dyrektywy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pełne lub częściowe umorzenie 2. Pełne lub częściowe przeniesienie 3. Rozwodnienie 	Brak (przy czym wówczas należy zastosować odpowiednie współczynniki konwersji)
Wartość netto aktywów równa zero lub ujemna zarówno według wyceny przeprowadzonej zgodnie z art. 36 ust. 4 lit. b) do g) dyrektywy BRRD, jak i według szacunku stworzonego zgodnie z art. 36 ust. 8 tej dyrektywy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pełne umorzenie 2. Pełne przeniesienie 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Częściowe umorzenie 2. Częściowe przeniesienie 3. Rozwodnienie

2. Okoliczności inne niż związane z wyceną aktywów i zobowiązań firmy

- 1.19. Jeżeli w oparciu o wycenę odpowiednie może być zastosowanie więcej niż jednej możliwości lub kiedy należy dokonać wyboru pomiędzy różnymi narzędziami, aby uzyskać rozwodnienie, organy ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji powinny wybrać tę możliwość lub możliwości, które w najlepszy sposób spełniają cele restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji zgodnie z art. 31 dyrektywy BRRD.
- 1.20. W szczególności przepisy krajowego lub unijnego prawa spółek mogą wpłynąć na odpowiedni wybór pomiędzy uzyskaniem rozwodnienia wyłącznie w drodze emisji nowych akcji, połączenia umorzenia części akcji i emisji nowych akcji lub w drodze przeniesienia części akcji.

- 1.21. Poniższe przykłady ilustrują (w sposób niewyczerpujący) czynniki, które organy ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji powinny wziąć pod uwagę. Przykłady te nie mają charakteru definitywnego, a zapewnienie zgodności z niniejszymi wytycznymi nie wymaga, aby organy wybrały rozwiązanie proponowane w przykładach, nawet jeśli okoliczności sprawy są takie same.
- 1.22. Rozważając, czy akcje lub inne instrumenty własnościowe powinny zostać umorzone i/lub przeniesione (jako działanie wyłączone lub w połączeniu z rozwodnieniem), organy mogą uwzględnić określone cechy akcji lub innych instrumentów. Na przykład, jeżeli określone akcje nakładają szczególne uprawnienia do głosowania, organy mogą uznać, że bardziej odpowiednim środkiem będzie raczej umorzenie tych akcji niż ich przeniesienie, aby uprościć strukturę firmy podlegającej restrukturyzacji.
- 1.23. W niektórych przypadkach mogą istnieć akcje lub inne instrumenty właścicielskie, które nie kwalifikują się jako kapitał CET1, na przykład akcje uprzywilejowane, a które kwalifikują się jako instrumenty dodatkowe w Tier 1. Organy mogą zdecydować się na przeniesienie tylko instrumentów należących do kapitału CET1 oraz na umorzenie wszelkich akcji lub innych instrumentów właścicielskich (uwzględniając odpowiednie zabezpieczenia prawne).
- 1.24. Jeżeli organy ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji skorzystały z przewidzianej w art. 43 ust. 4 dyrektywy 2014/59/UE możliwości zmiany formy prawnej uprzednio utworzonej instytucji po zastosowaniu umorzenia lub konwersji długu, umorzenie instrumentów właścicielskich powinno zostać przeprowadzone, jeżeli wymaga tego doprowadzenie do zmiany formy prawnej.
- 1.25. Jeżeli akcje spółki są notowane na oficjalnych giełdach, niezbędne będzie raczej przeniesienie – a nie umorzenie – akcji, aby uniknąć zakłócenia notowań i przerwania wyceny akcji.

Tytuł III – Postanowienia końcowe i wykonanie

Niniejsze wytyczne powinny zostać włączone do krajowych praktyk z zakresu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji przez właściwe organy w terminie maksymalnie 6 miesięcy od ich opublikowania.